

Bouwen op eilandjes in het Markermeer is optie

De Markerwadden vormen al een eilandenrijk in het Markermeer.

Markerwaard volledig inpolderen is een stap te ver

Mike Muller en Edwin Timmer

Woningbouw in het huidige Markermeer, als oplossing voor de toenemende ruimteclaims in Nederland, krijgt steun uit verschillende hoeken. De kans op een 'ketting van eilanden tussen Almere en Amsterdam' bebouwd met duurzame huizen, lijkt daarbij groter dan volledige inpoldering van de Markerwaard.

De discussie over (deels) inpolderen van de Markerwaard is al oud en steekt regelmatig de kop op. Een nieuwe polder maakt niet alleen Flevoland compleet, hij biedt ook plek voor nieuwe steden, natuur en landbouw. Architect Leo Onderwater: „Als er ooit in de Nederlandse geschiedenis een noodzaak is geweest voor landaanwinning voor wonen, werken, recreëren en mobiliteit, dan is het nu.”

De VVD-fractie in de Tweede Kamer ziet het als serieuze optie. „Om de woningnood op te lossen moeten we bouwen, bouwen, bouwen”, zegt VVD-Kamerlid Daniel Koerhuis. „In Flevoland is nog veel ruimte. Samen met die provincie heb ik eerder een plan gepresenteerd om bijna 150.000 woningen te bouwen. Om in de toekomst nog meer te bouwen moeten we alle opties openhouden, dus ook het opspuiten van land rond een nieuwe IJmeerbrug of vergaande plannen zoals dit.”

JA21-fractievoorzitter Joost Eerdmans is zelfs 'zeer enthousiast'. „Dit plan biedt veel mogelijkheden. Je hebt natuur, recreatie, wonen en plek voor ondernemers. Ik denk dat dit absoluut toekomstwaarde heeft.”

Natuurwaarde

Gedeeltelijke drooglegging geeft Eerdmans meer kans dan een volledige nieuwe polder. „Ik denk niet dat je een tweede Flevovlakte moet creëren, maar eilanden en gebieden waar je de natuurwaarde behoudt. We hebben in Nederland gewoon veel meer huizen nodig. Dit gebied zou daar heel goed in kunnen voorzien.”

In tegenstelling tot agrarische belangenclubs is BBB-Kamerlid Caroline van der Plas opvallend genoeg minder enthousiast. „We moeten niet vergeten dat het Markermeer een belangrijk zoetwaterreservoir is. Ook qua waterberging wordt het steeds belangrijker.” Ze ziet liever huizenbouw in de huidige Oostvaardersplassen, waar 'paarden verhongeren en al 22 broedsoorten verdwenen zijn’.

Wetenschappers van de TU Delft verkiezen eilanden in plaats van een polder. „Er is geen noodzaak om extra land uit het water te winnen”, reageert Andy van den Dobbelsteen, hoogleraar duurzaamheid. Die ruimte is er ook bovenop bestaande panden, binnen steden en op af te stoten landbouwgrond. Bovendien vraagt adaptatie aan klimaatverandering juist het tegenovergestelde. „We hebben meer waterbuffering nodig en moeten misschien zelfs bepaalde polders opgeven om de waterdruk op woongebieden te verminderen. Extra inpoldering helpt daar niet bij.”

Eilanden met huizen in het Markermeer kan wél, meent Van den Dobbelsteen. „De eilanden van IJburg uitbreiden richting Almere in het IJmeer, als een ketting die Amsterdam met Almere verbindt. Als die eilanden ecologisch zijn, circulair gebouwd, energetisch zelfvoorzienend en vooral bereikbaar met elektrisch vervoer, dan zijn ze meteen super duurzaam.”

Hoogleraar waterbouw Bas Jonkman ziet kansen voor drijvende woningen tussen IJburg en Almere. En landaanwinning aan de Houtribdijk tussen Enkhuizen en Lelystad kan ook plek bieden. „Dan is direct de ontsluiting gewaarborgd.”

Landwinning

De discussie heropenen over de Markerwaard, of alternatieve vormen van landwinning, is 'volstrekt legitiem', meent Friso de Zeeuw, emeritus hoogleraar gebiedsontwikkeling. Of de belangen van nieuwe functies in die polder echter opwegen tegen het bestaande nut van het Markermeer (zoetwater, waterberging, natuur, toerisme) is de vraag. „Die maatschappelijke kosten-batenanalyse zouden we moeten maken.” Tegenstand tegen een nieuwe polder verwacht hij zeker, vooral uit natuurlobby en kustplaatsen.